REPUBLICA MOLDOVA
Mun. UNGHENI
Judecătoria UNGHENI

HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ

7 mai 2024

În cauza civilă nr. 2 – 1559/2023 *(nr. electronic – 2 – 23076774 – 51 – 2 - 29052023),*
având ca obiect cererea de chemare în judecată introdusă la 29 mai 2023 și acceptată în procedură contencioasă, care privește pe

Organizația de Creditare Nebancară „INVEST - CREDIT" S.R.L. (reclamant)

împotriva

Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT", Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, Vadim BULBAȘ și Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO" (pârât)

- *privind încasarea datoriei contractuale,*

JUDECĂTORIA UNGHENI,
în numele căreia examinează judecătorul specializat în materie civilă:
Președintele ședinței: Constantin CHILIAN, *judecător*
și Tatiana CHIORESCU, *grefier de ședință*,

- *a stabilit* dezbaterile judiciare în ședință de judecată publică care s-a desfășurat în limba română la 14 februarie și 11 aprilie 2024, în lipsa participanților citați legal;

- *a amânat* deliberarea și adoptarea hotărârii pentru 25 aprilie 2024, totuși, în perioada 15 – 17 și 25 – 26 aprilie 2024, judecătorul a fost delegat de Consiliul Superior al Magistraturi, iar, în perioada 18 – 19 aprilie, a participat la instruiri obligatorii *anuale*; respectiv, judecătorul a fixat pronunțarea pentru 7 mai 2024 în funcție de complexitatea problemelor discutate și agenda avută;

- *a înregistrat* solicitarea de a întocmi hotărârea integral formulată de *reclamant* la 10 iunie 2024, *în urma căreia*

întocmește hotărârea integrală, având în vedere *(a)* perioada zilelor nelucrătoare (concediu de odihnă anual în perioada 16 august – 13 septembrie 2024); (b) termenul necesar pentru redactarea unei hotărâri pe cazuri complexe raportat la volumul excesiv de muncă (*anul 2023* – restanțe 812 cauze; *anul* 2024: cereri repartizate - 472; *restituite* - 93; *examinate* – 549; *hotărâri motivate* - 46)

cu următorul cuprins:

PARTEA DESCRIPTIVĂ

Pretențiile reclamantului.

1. La 29 mai 2023, *reclamantul* Organizația de Creditare Nebancară „INVEST - CREDIT" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva *pârâtului* Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT", Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, Vadim BULBAȘ și Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO".

2. La aceeași dată, cererea a fost repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Constantin CHILIAN și, după verificarea condițiilor de formă, a fost acceptată în procedură contencioasă.

3. La 5 decembrie 2023, reclamantul a solicitat suplimentar încasarea cheltuielilor pentru citarea publică a pârâților (f. d. 70).

4. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat:

(1) încasarea din contul pârâților în mod solidar a datoriei contractuale în mărime de 202.439,87 de lei;

(2) încasarea din contul pârâților în mod solidar a cheltuielilor de judecată compuse din: (a) taxa de stat în mărime de 6.681 de lei; (b) cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 434 de lei.

5. Pentru a-și demonstra pretențiile de mai sus, reclamantul a depus la dosar, în copie, mai multe înscrisuri. La 22 iunie 2023, reclamantul a prezentat răspunsuri la întrebările puse de judecător în încheierea de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare (f. d. 53).

Pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare. Observațiile pârâtului.

6. Cu privire la comunicarea actelor judecătorești, instanța de judecată a constatat că:

- materialele cauzei au fost recepționate de către *pârâții Gheorghe BULBAȘ și Raisa BULBAȘ*, contra semnătură, în modul prevăzut de legea procedurală;
- materialele cauzei au fost expediate în 2 rânduri la sediul *pârâților, Societatea cu Răspundere Limitată GACAUTORENT și Societatea cu Răspundere Limitată BVG SOLUTION PRO*. Totuși, ele nu au fost recepționate de pârâți. Astfel, se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă pârâții nu au reclamat corespondența de la oficiul poștal (*vezi* art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă);
- *pârâtul Vadim BULBAȘ* a fost informat, prin intermediul pârâților Gheorghe BULBAȘ și Raisa BULBAȘ, despre inițierea și aflarea prezentei cereri pe rolul instanței de judecată, în acord cu art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă (*a se vedea* decizia Curții Constituționale nr. 95 din 17 iunie 2021, para. 39).

7. În termenul stabilit de judecător, *pârâții* nu au depus referință.

8. Termenul de judecare a cauzei a fost stabilit pentru 14 februarie 2024.

***Dezbaterile judiciare*.**

9. În clădirea Judecătoriei UNGHENI, mun. UNGHENI, instanța de judecată *a stabilit* dezbaterile judiciare în ședință de judecată publică care s-a desfășurat în limba română la 14 februarie și 11 aprilie 2024, în lipsa următorilor participanți înștiințați legale, și anume:

- Reclamantul a cerut examinarea cauzei în lipsă;
- Pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO” a fost informat în condițiile art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă;
- Pârâții, Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT”, Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, au fost informat contra semnătură, cu scrisoarea recomandată și cu aviz de primire, despre locul, data și ora ședinței de judecată, *însă* nu a comunicat motivul neprezentării și nu a solicitat amânarea ședinței de judecată;
- pârâtul Vadim BULBAȘ este *„plecat”* de la domiciliul menționat oficial ca atare în buletinul de identitate, *inclusiv* nu a fost de găsit pe alte căi. Astfel, se consideră că materialele cauzei au ajuns la pârât, prin intermediul unei publicări în presă efectuată în Monitorul Oficial „458 - 461” din 1 decembrie 2023, inclusiv au fost oferite informații relevante despre pornirea prezentului proces în spațiul public, în condițiile *art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă*. Totuși, nicio persoană nu a comunicat date utile despre locul de aflare al acestuia.

10. După prezentarea raportului asupra cauzei, judecătorul a formulat mai multe întrebări referitor la clauzele contractuale. Din cauza absenței reclamantului, judecătorul a propus acestuia să-și prezinte opinia asupra problemelor discutate.

11. La 26 martie 2024, reclamantul a prezentat în scris răspunsurile sale (f. d. 80).

12. Instanța de judecată și-a întemeiat hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Această parte din pagină este lăsată necompletată intenționat.

MOTIVAREA INSTANȚEI DE JUDECATĂ

PRETENȚIILE RECLAMANTULUI.

Argumentele participanților la proces.

13. *Reclamantul* a indicat că și-a executat toate obligațiile față de pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT”. În schimb, ultimul nu a respectat graficul de rambursare și a acumulat datorii în mărime 202.439,87 de lei. Mai mult, restul pârâților au încheiat contracte de fidejusiune, prin care au garantat rambursarea corespunzătoarea a creditului. Astfel, pârâtul principal și fidejusorii nu și-au executat cu bună – credință obligațiunile contractuale de restituire a sumelor împrumutate. Prin urmare, reclamantul consideră că acțiunea sa este una întemeiată.

Prin cererea din 22 iunie 2023, reclamantul a subliniat că mărimea penalității este mult mai mică decât prejudiciul cauzat prin neachitarea creditului. Contractul de credit nebancar nr. 8331 din 23 februarie 2021 este încheiat între două persoane juridice, ceea ce face inaplicabilă Legea nr. 202 din 12 iulie 2013. A precizat că dobânda de întârziere nu este prevăzută de contact și nu este solicitat spre încasarea de la pârâți. În final, reclamantul a remarcat că penalitatea a fost calculat doar din corpul creditului, fiind respectate cerințele *art. 943 alin. (1) din Codul civil*.

Prin cererea din 26 martie 2024, reclamantul a notat că 2 profesioniști sunt în drept să stabilească reguli ce guvernează raportul contractual. Din acest motiv, comisionul poate fi aplicat pentru fiecare serviciu acordat de reclamant. Astfel, fiecare comision stabilit în contract are anumit scop și se încasează doar la survenirea unor situații în care creditorul trebuie să suporte cheltuieli în legătură cu utilizarea incorectă a creditului. În continuare, reclamantul a subliniat că părțile au stabilit din start reguli de compensare a tuturor cheltuielilor apărute pe parcursul executării contractului, evaluându-le anticipat, iar descrierea scopului fiecărui comision este în contractul de credit. În ceea ce privește comisionul de administrare a tranșelor amânate, reclamantul a menționat că părțile au evaluat serviciul acordat de restructurare și amânare a tranșelor prin aplicarea unui comision.

14. *Pârâții* nu au oferit nici un comentariu cu privire la fondul cauzei.

Legislația aplicabilă speței.

15. Judecătorul nu vede motive de a se îndepărta de la dispozițiile legale din Codul civil invocate de reclamant, *și anume*

- art. 858 alin. (1 - 2); art. 901 alin. (1) lit. a), f), alin. (5), art. 912 alin. (1), art. 1763 alin. (1). (3), (4), art. 1764 alin. (1), art. 1765, art. 1769 alin. (1) lit. c) și d) și art. 1770 alin. (1) din Codul civil;
- art. 943 alin. (1), (3) și (4) din Codul civil;
- art. 1636 alin. (1), art. 1637 alin. (1), art. 1639 alin. (1), (2), art. 1640 din Codul civil.

16. Conținutul normelor de drept va fi dezvoltat în cele ce urmează.

17. Hotărârile Curții Constituționale se aplică direct la soluționarea cazului în acord cu *art. 2 alin. (1) și art. 12 alin. (1) din Codul de procedură civilă.*

Circumstanțele de fapt și analiza judecătorului.

18. Înainte de a ajunge la concluziile de mai jos, judecătorul a analizat cu atenție toate probele din dosar. În special, s-a ținut cont de legătură reciprocă și capacitatea lor de a răspunde clar la chestiunile principale ridicate de participanții în proces (*vezi* art. 130 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă). Astfel, judecătorul s-a concentrat pe acelea argumente, dovezi și afirmații care au importanță și sunt decisive pentru soluționarea corectă a cauzei civile (*vezi* art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă).

19. *În cazul de față*, judecătorul constată că raportul obligațional între reclamant și pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT" îmbracă forma unui contract de credit potrivit *art. 1763 alin. (1) din Codul civil.* În special, reclamantul și pârâtul au încheiat contractul de credit nebancar nr. 8331 din 23 februarie 2021. Potrivit obiectului contractului, reclamantul acordă un credit în sumă bănească de 170.000 de lei, care reprezintă echivalentul a 9.683,96 dolari USA la data semnării acestuia. Pârâtul se obligă să-l restituie timp de 36 luni până la 19 februarie 2024. Rata dobânzii a constituit 17 % anual din soldul împrumutului. Valoarea total plătibilă a creditului este de 256.462,46 de lei, calculată în baza coeficientul dobânzii anuale (DAE) – 33,83 % (f. d. 8 - 11).

20. La aceeași dată, reclamantul și pârâții Gheorghe BULBAȘ și Raisa BULBAȘ au semnat fiecare câte un contract de fidejusiune, și anume nr. 8331 - 1 și 8331 – 2. Respectiv, pârâții – fidejusori s-au obligat față de reclamant să execute obligația de mai sus pe care o datorează pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT". Această obligație devine exigibilă doar în momentul în care obligația principală ajunge la termen și trebuie plătită (*vezi* art. 1628 alin. (2), art. 1636 alin. (1) din Codul civil).

21. Conform ordinului de plată nr. 101 din 23 februarie 2021, pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT" a primit de la reclamant, prin intermediul unei bănci, suma bănească în mărime de 165.750 de lei. Suplimentar, reclamantul a reținut comisionul pentru acordarea creditului în mărime de 4.250 de lei din suma totală (f. d. 7).

22. La 15 iunie 2021, reclamantul și pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT” au semnat anexa nr. 2 la contract, prin care a fost oferită o vacanță de plată pentru ratele din 21 iunie 2021 până la 20 septembrie 2021 (f. d. 13).

23. La 14 septembrie 2022, părțile au semnat anexa nr. 3 cu același scop, având în vedere ratele din 18 mai 2022 până la 19 decembrie 2022 (f. d. 12).

24. Pentru deservirea tranșelor amânate, reclamantul a calculat un comision special în mărime de 12.665,05 de lei (f. d. 6 *pe verso*).

25. La 7 februarie 2023, reclamantul și pârâții Vadim BULBAȘ și Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO” au semnat fiecare câte un contract de fidejusiune, și anume nr. 8331 - 4 și 8331 – 5. Respectiv, pârâții – fidejusori s-au obligat față de reclamant să execute obligația de mai sus pe care o datorează pârâtul (*vezi* art. 1628 alin. (2), art. 1636 alin. (1) din Codul civil).

26. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a susținut că pârâții nu și-au executat obligația de achitarea a ratelor din contract. Din acest motiv, judecătorul este chemat să răspundă: *(i) dacă* clauzele contractuale pot fi considerate abuzive; *(ii) dacă* suma indicată în cererea de chemare în judecată este probată; *și după caz, (iii) dacă* există o neexecutare a obligației sau *dacă* există circumstanțe obiective care justifică neexecutarea obligației.

Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale.

27. Sub acest aspect, se observă că pârâții nu au contestat valabilitatea contractului de credit sau contractelor de fidejusiune de mai sus.

28. Totuși, instanța de judecată amintește că reclamantul a solicitat încasarea penalității și dobânzii/penalității restructurate conform anexei nr. 3, în baza punctului 2.7 din contractul de credit mai sus. Clauza a fost redactată, în general, în felul următor:

> „**Art. 2.7. Penalități pentru întârziere**
>
> **1.** Dacă debitorul nu va achita în termen și volum deplin una din ratele creditului stabilite conform anexei nr. 1, aceste sume neachitate vor fi considerate restante și la acestea se vor calcula și încasa penalități de întârziere. În acest caz, debitorul va achita pentru prima zi de întârziere o penalitate fixă ce constituie 35 de lei la care se va adăuga o penalitate în mărime de 0,50 % pe zi *din suma restantă*. (...)”

29. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a subliniat că judecătorul are obligația de a juca un rol activ și de a invoca din oficiu nulitatea absolută a actului juridic încheiat cu încălcarea dispozițiilor imperative ale legii. Aceasta se aplică în scopul consolidării legalității și a ordinii de drept. În astfel de cazuri excepționale, aceasta competență reprezintă o *excepție* de la principiul disponibilității și nu depinde, în definitiv, doar de voința părților în proces (*vezi* HCC nr. 20 din 4 iulie 2018, para. 42; DCC nr. 143 din 22 noiembrie 2018; para. 20 - 22).

30. Din această perspectivă, judecătorul trebuie să verifice clauza penală de mai sus (*vezi* art. 328 alin. (1); art. 334 alin. (2) din Codul civil).

31. În așa fel, anatocismul și capitalizarea sunt prevăzute în *art. 943 din Codul civil,* potrivit căruia:

> (1) Dobânda, dobânda de întârziere sau, *după caz, penalitatea* se calculează numai asupra sumei de bază a obligației pecuniare (capitalului).

(4) Orice clauză contrară dispozițiilor prezentului articol *este lovită de nulitate absolută*. Cu toate acestea, prin contractul de cont curent sau de depozit ori de alt cont de plăți se poate deroga de la dispozițiile prezentului articol.

32. La acest capitol, judecătorul observă că reclamantul este obligat să calculeze penalitatea și penalitatea restructurată potrivit clauzei contractuale menționate în punctul de mai sus. De altfel, el a indicat personal acest fapt în cererea de chemare în judecată.

33. *În primul rând,* definiția contractuală ale clauzei penale stabilește că penalitatea se calculează asupra *„sumei restante"*. Textul contractual specifică în mod clar că, în cazul neonorării obligației de achitare a uneia dintre ratele creditului conform anexei nr. 1, toate aceste sume se vor considera *restante*. Potrivit graficului de plăți, *rata creditului* este formată din împrumut și dobândă (f. d. 11 - 13).

34. Astfel, clauza penală a reclamantului cuprinde atât suma principală a creditului, cât și costurile suplimentare aferente creditului, cum ar fi dobânda.

35. În acest caz, judecătorul nu poate rămâne pasiv la existența unei clauze penale care încalcă *în mod vădit art. 943 alin. (1) din Codul civil.* Respectiv, „orice clauză" contrară articolului menționat este lovită de nulitate absolută (*vezi* art. 943 alin. (4) din Codul civil). Mai simplu spus, penalitatea poate fi aplicată numai în privința „corpului" împrumutului.

36. *În al doilea rând,* contractul poate fi modificat numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților, dacă legea nu prevede altfel (*vezi* art. 996 din Codul civil). Cu alte cuvinte, reclamantul *nu este în drept* să modifice unilateral clauzele contractuale.

37. Reclamantul a remarcat că penalitatea a fost calculată doar din corpul creditului.

38. Instanța de judecată respinge opinia acestuia. Or, se observă că reclamantul *nu este în drept* să calculeze penalitatea conform propriei aprecieri. Dimpotrivă, el este obligat să respecte clauzele pe care le-a inclus în conținutul contractului. Cu alte cuvinte, reclamantul nu poate alege *unilateral* să calculeze penalitatea fie numai asupra sumei împrumutate, fie numai asupra dobânzii. Mai mult, prin impunerea obligației de a întocmi clauza penală în scris și sub sancțiunea nulității absolute, se urmărește reducerea riscului de interpretare sau aplicare abuzivă a acesteia (*vezi* art. 948 din Codul civil). De aceea, reclamantul trebuie să fie foarte atent la redactarea clauzelor penale în contractele încheiate cu consumatorii.

39. În mod corespunzător, judecătorul constată că reclamantul era obligat să calculeze *penalitatea și penalitatea restructurată* asupra împrumutului și dobânzii, conform 2.7 din contractul de mai sus. Totuși, reclamantul *a încălcat contractul* și a stabilit penalitatea din corpul împrumutului restant. Prin urmare, orice solicitare sau calcul al reclamantului care depășește limitele contractului *nu sunt obligatorii* pentru pârât.

40. Judecătorul este convins că *reclamantul a schimbat modalitatea de calcul al penalității* pe parcurs datorită uniformizării practicii judiciare în cauze similare. În special, Curtea de Apel CHIȘINĂU a confirmat soluțiile instanțelor de fond privind constatarea nulității absolute a clauzei penale, prin care se calculează penalitatea asupra dobânzii, comisionului de administrare și altor sume aferente, ceea ce este interzis și sancționat cu nulitate absolută în baza *art. 943 alin. (4) din Codul civil* (*vezi* deciziile instanței de apel nr. electronic 2-21178922-02-2a-07122022 din 21 februarie 2023; 2-22025771-02-2a-15122022 din 1 martie 2023; 2-21158552-02-2a-02112022 din 15 martie 2023; 2-21094837-02-2a-23012023 din 21 martie 2023; nr. 2-21117376-02-2a-04102022 din 6 iunie 2023).

41. Așadar, instanța de judecată *constată că* este lovită de nulitate absolută (din oficiu) – clauza penală nr. 2.7 din contractul de credit nebancar nr. 8331 din 23 februarie 2021.

42. Cu toate acestea, nulitate absolută constatată nu atrage declararea nulă a întregului contract. Judecătorul va continua examinarea pretențiilor formulate de reclamant.

Justificarea sumei indicate în cererea de chemare în judecată.

43. Conform *art. 331 alin. (1) din Codul civil*, clauză penala nu produce niciun efect juridic, de vreme ce a fost lovită de nulitate absolută. Pe această cale, (a) penalitatea în mărime de 14.093,70 de lei și (b) dobânda/penalitatea restructurată conform anexei nr. 3 în mărime de 18.589,46 de lei *se exclud* din datoria cerută de reclamant.

44. Judecătorul observă că reclamantul a descifrat suma bănească cerută de la pârâți în documentul întitulat „calculul dobânzii datorate, penalității și altor sume aferente la data de 18 mai 2023", în special – (i) rata împrumutului – 139.400,4 lei; (ii) dobânda – 14.093,7 lei; (iii) comision pentru deservirea tranșelor amânate - 12.665,05 de lei; (iv) comision administrativ – 3.000 de lei și (v) comision de adresare în instanța de judecată – 20.243,98 de lei (f. d. 6).

45. *Pentru a face o claritate, judecătorul va analiza separat comisionul administrativ și comisionul de adresare în instanța de judecată.*

46. Este adevărat că reclamantul a indicat că ambele plăți sunt comisioane care sunt definite în punctul 2.9.1 și 2.9.2 din contractul de credit nr. 8331 din 23 februarie 2021. În cazul comisionului administrativ (2.9.1), fiecare tranșă restantă costă câte 750 de lei, ceea ce reprezintă 3.000 de lei pentru 4 amânări. În cazul comisionul de adresare în instanță (2.9.2), pârâtul va achita o sumă bănească în mărime de 10 % din suma solicitată (f. d. 6 *pe verso*).

47. Conform *art. 1765 din Codul civil*, comisionul este o sumă de bani stabilită de părțile contractante pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului. Prin *„servicii prestate"* se înțeleg activitățile și operațiunile desfășurate de bancă pentru a asigura folosirea creditului de către client. Acestea includ, de exemplu, evaluarea și aprobarea creditului, administrarea contului de credit sau furnizarea unor extrase din cont.

48. În acest context, reclamantul a menționat că a fost nevoit să suporte aceste cheltuieli în legătură cu utilizarea incorectă a creditului din partea pârâților (f. d. 80).

49. Din acest motiv, instanța de judecată va interpreta contractul pentru a clarifica sensul comisioanelor. Conform *art. 1100 alin. (2) din Codul civil*, contractul se interpretează după intenția comună a părților, *fără a se limita* la sensul literal al termenilor utilizați. Altfel spus, se acordă prioritate intenției reale ale părților față de o aplicare mecanică a textului contractual.

50. Astfel, judecătorul observă că reclamantul este în drept să ceară comisionul administrativ și comisionul pentru adresarea în instanță în cazul în care creditul devine restant, ceea ce rezultă din punctul 2.9 din contractul de credit.

51. Faptul dat demonstrează două lucruri importante. *În primul rând*, aceste sume de bani funcționează ca o sancțiune suplimentară orientată mai mult spre penalizare decât spre compensarea unor cheltuieli reale. *În al doilea rând*, aceste sume de bani nu par să fie legate direct de servicii prestate de bancă, cum ar fi evaluarea creditului sau administrarea contului. În schimb, aceste comisioane sunt impuse *ca urmare* a neexecutării obligațiilor de plată, ceea ce sugerează că ele sunt menite să descurajeze neplata și să penalizeze pârâții.

52. Ambele cazuri sunt caracteristice *clauzelor penale punitive*, care oferă dreptul unui creditor de a cere repararea prejudiciului peste penalitate (*vezi* art. 949 alin. (2) din Codul civil).

53. Pornind de la intenția reală a reclamantului, instanța consideră că atât comisionul administrativ, cât și comisionul pentru adresarea în instanță sunt clauze penale punitive. *Scopul unei asemenea clauze* este de a compensa cheltuielile neacoperite de penalitate pe care reclamantul le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului său.

54. În ceea ce privește comisionul administrativ, probele trebuiau să includă cheltuielile pentru deplasările managerilor la debitori și fidejusori sau apelarea telefonică a lor, așa cum este indicat expres în clauza nr. 2.9.1 din contract.

55. În ceea ce privește comisionul pentru adresarea în instanță, judecătorul notează că această sumă se încadrează în categoria cheltuielilor de asistență juridică. Totuși, cheltuielile respective se compensează în măsură în care ele au fost reale, necesare și rezonabile, inclusiv dacă partea a fost reprezentată în judecată de un avocat (*vezi* art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă). Față de ultimul aspect, Curtea Constituțională a fost sesizată de un avocat, care a considerat că persoanele care nu dețin licență de avocat, dar prestează servicii de consultare sau reprezentare în instanță, *sunt discriminate* în raport cu avocații. Prin decizia nr. 154 din 10 decembrie 2018, Curtea Constituțională a constatat că situația angajatului sau a consilierului juridic care primește un salariu în mărime fixă pentru activitatea sa în general *nu este identică* cu situația avocatului care primește un onorariu pentru un caz concret. Prin urmare, reclamantul nu a convins că a fost reprezentat de avocat căruia i-a plătit real 20.243,97 de lei.

56. Drept urmare, instanța constată că *indicarea sumei în contract este insuficientă*. Astfel, reclamantul nu a îndeplinit obligația de a demonstra prin dovezi existența prejudiciului cauzat de pârâți și mărimea acestuia (*vezi* art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă).

57. În asemenea condiții, judecătorul respinge înscrisul întitulat „calculul dobânzii datorate, penalității și altor sume aferente la data de 18 mai 2023" *în partea* comisionului administrativ și a celui de adresare în instanță.

58. Pe de altă parte, judecătorul reține că înscrisul de mai sus este semnat de reprezentantul reclamantului și conține informațiile necesare pentru a stabili mărimea celorlalte componente ale sumei de bani restante (*vezi* art. 139 alin. (2) din Codul de procedură civilă). În plus, pârâții *nu au combătut* calculele detaliate prezentate de reclamant. Nu există dubii că datele de mai sus pe care le conține proba analizată *corespunde realității* (*vezi* art. 130 alin. (5) din Codul de procedură civilă).

59. Astfel, mărimea ratei împrumutului, dobânzii contractuală și comisionul pentru deservirea tranșelor amânate *restante* nu trebuie probate într-un alt mod decât în felul făcut de reclamant (*vezi* art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă).

Constatarea neexecutării obligației sau, după caz, existența unor circumstanțe care justifică neexecutarea obligației.

60. *Față de condiția de mai sus,* judecătorul subliniază că neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației (*vezi* art. 901 alin. (5) din Codul civil).

61. Dreptul reclamantului (creditorului) de a cere rezoluțiunea contractului de credit și a sumelor aferente este prevăzut în *art. 1769 alin. (1) și (5) din Codul civil, și anume*:

(1) Creditorul poate rezolvi contractul și cere restituirea creditului și a sumelor aferente dacă:

c) debitorul nu plătește dobânda în termenul stabilit;

d) debitorul nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 tranșe ale creditului, atunci când contractul prevede restituirea creditului în rate;

(5) Rezoluțiunea pentru motivul indicat la alin.(1) lit. d) produce efecte doar atunci când creditorul a acordat debitorului un termen de 15 zile pentru plata sumei restante, iar plata nu a fost făcută.

62. În corespundere cu contractul de credit nebancar nr. 8331 din 23 februarie 2021, pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT” era obligat să-l restituie timp de 36 luni până la 19 februarie 2024. O rată lunară era compusă din rata împrumutului și dobânzii, ulterior din comision și penalitate pentru restructurare. Termenul de executare a obligației este determinat și previzibil pentru pârât. Potrivit certificatului anexat la dosar, pârâtul a admis restanțe atât la suma împrumutului, cât și la dobânda contractuală. El s-a oprit să achite suma datorată de la 19 decembrie 2022. Cu alte cuvinte, pârâtul trebuie să mai plătească 139.400,4 lei din 170.000 de lei, inclusiv o dobândă în mărime de 14.093,7 de lei (f. d. 6).

63. Pe de o parte, la 28 decembrie 2022, pârâtul, prin fiul administratorului, a recepționat cererea prealabilă expediată de reclamant (f. d. 26). La 20 aprilie 2023, reclamantul a repetat solicitarea de achitare integrală anticipată a creditului. Pârâții au primit aceste cereri prealabile (f. d. 31 – 38). Cu toate acestea, solicitarea inițială și ulterioară a rămas fără răspuns, iar reclamantul a fost nevoit să introducă prezenta cerere de chemare în judecată.

64. Pe de altă parte, judecătorul constată că pârâții nu au depus referință, prin care să formuleze obiecții împotriva pretențiilor, circumstanțelor de fapt și de drept prezentate de reclamant. Așadar, pârâții *nu au negat* faptele legate de neachitare datoriei contractuale și *nu au combătut* argumentele reclamantului formulate în acest sens. Mai mult, pârâții nu au comunicat despre existența unor impedimente în afara controlului lor, care ar justifica neexecutarea obligațiilor pecuniare (*vezi* art. 903 – 904 din Codul civil).

65. Pe cale de consecință, pârâtul Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT” nu a plătit dobânda în termenul stabilit, inclusiv nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 rate ale creditului (*vezi* art. 1769 alin. (1) lit. c), d) din Codul civil). Mai mult, acesta nu a efectuat plata comisionul pentru deservirea tranșelor amânate în mărime de 12.665,05 de lei, asumat în baza anexelor 2 și 3 la contract.

66. De asemenea, instanța de judecată notează că obligația *pârâților – fidejusori,* Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, Vadim BULBAȘ și S.R.L. „BVG SOLUTION PRO”, a apărut și a devenit scadentă în măsura în care pârâtul principal nu a achitat la timp datoria (*vezi* art. 1637 alin. (1) din Codul civil). De altfel, fidejusorii nu au invocat nicio excepție cu privire la obligația de credit (*vezi* art. 1638 din Codul civil). În continuare, modul de redactare al punctului 1.2 și 1.3 din contractele de fidejusiune de mai sus confirmă că garanția asumată de fidejusori acoperă, în limitele sumei maxime a acesteia, nu numai datoria de bază, dar și obligațiile accesorii, cum ar fi dobânda și comisionul pentru deservirea tranșelor amânate (*vezi* art. 1639 alin. (1) din Codul civil). Astfel, conform *art. 1640 din Codul civil*, obligația pârâtului S.R.L.

„GACAUTORENT” și a fidejusorilor este solidară și, în consecință, ultimii sunt obligați solidar față de reclamant cu privire la achitarea datoriei în mărimea determinată mai sus.

CONCLUZIA.

67. Având în vedere cele menționate mai sus, instanța de judecată constată între părțile din litigiu există un raport juridic obligațional format în urma contractelor de credit bancar și fidejusiune. În acest context, judecătorul a constatat că (a) punctul 2.7 din contractul de credit *este lovit* de nulitate absolută, deoarece a fost încălcat art. 943 alin. (1) din Codul civil; (b) *pe de o parte*, mărimea soldului împrumutului, dobânzii și comisionul pentru deservirea tranșelor a fost demonstrat de reclamant; *pe de altă parte*, comisionul administrativ și cel pentru adresarea în instanță sunt clauze penale punitive, iar existența și întinderea prejudiciului peste penalitate nu a fost dovedit prin probe suficiente; *în sfârșit,* penalitatea și dobânda/penalitatea restructurată a fost exclusă; (c) pârâții au dat dovadă de neexecutare a obligației de plată asumată în baza contractului de credit și fidejusiune. În asemenea condiții, instanța de judecată *a hotărât:*

- pârâții, Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT”, Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, Vadim BULBAȘ și Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO”, sunt obligați să plătească în solidar reclamantului suma bănească în mărime de 166.159, 15 de lei, în urma nerespectării obligațiilor prevăzute în contractele de mai sus;
- restul sumelor cerute de reclamant cu titlu de penalitate, dobândă/penalitate restructurată, comision administrativ și comision de adresare în instanță *se resping.*

68. În consecință, judecătorul ajunge la concluzia de a *admite parțial* acțiunea.

REPARTIZAREA CHELTUIELILOR JUDICIARE.

69. Reclamantul a solicitat să-i fie restituită din contul pârâtului *cheltuielile de judecată* compuse din: (a) taxa de stat în mărime de 6.681 de lei; (b) cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 434 de lei. Au fost anexate ordinele de plată care atestă plata sumelor solicitate.

70. Pârâții nu au comentat această cerere formulată de către reclamant.

71. În cazul cheltuielilor judiciare se aplică principiul de drept „*plătește învinsul*”. Astfel, instanța de judecată observă că pârâții au pierdut procesul judiciar, iar reclamantul a avut câștig și a demonstrat că a plătit efectiv aceste sume de bani.

72. În conformitate cu *art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă*, pârâții sunt obligați să plătească în solidar reclamantului sumă bănească în mărime de 4.984,77 de lei, *în ceea ce privește taxa de stat* calculată proporțional cu pretențiile admise prin hotărâre. *Restul* sumei cerute se respinge ca efect al punctului de mai sus.

DISPOZITIVUL

Pentru aceste motive, *în numele LEGII*,
instanța de judecată

1. *Admite parțial* acțiunea civilă intentată de către ***reclamantul*** **Organizația de Creditare Nebancară „INVEST - CREDIT” S.R.L.** (IDNO – 1005600002152; sediul. – mun. CHIȘINĂU, str. N. Zelinski, nr. 7, ap. 200) împotriva ***pârâtului*** **Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT”** (IDNO – 1019600017788; sediul – mun. CHIȘINĂU, str.

Alba – Iulia, nr. 77/5, ap. (of.) 19), **Gheorghe BULBAȘ** (*****), **Raisa BULBAȘ** (*****) și **Vadim BULBAȘ** (*****) *și* **Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO"** (IDNP – 1021600009889; sediul – mun. CHIȘINĂU, str. Albișoara, nr. 17/2).

2. *Constată* că este lovită de nulitatea absolută (din oficiu) – clauza nr. 2.7 din contractul de credit nebancar nr. 8331 din 23 februarie 2021, *deoarece* reclamantul nu este în drept să aleagă *unilateral* în detrimentul celeilalte părți să calculeze penalitatea fie numai asupra creditului restant, fie asupra dobânzii și comisionului, în măsura în care (a) clauza prevede expres că penalitatea se calculează din suma restantă, care include în mod obligatoriu dobânda și comisionul, ceea este interzis și se sancționează cu nulitate absolută în baza *art. 943 alin. (1), (3) și (4) din Codul civil*, *inclusiv* (b) contractul poate fi modificat numai în conformitate cu clauzele sale.

3. *Hotărăște că pârâții*, Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT", Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, Vadim BULBAȘ și Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO", sunt obligați să plătească în solidar *reclamantului* Organizația de Creditare Nebancară „INVEST - CREDIT" S.R.L. suma bănească în mărime de **166.159, 15 (una sută șaizeci și șase mii una sută cincizeci și nouă, 15) de lei,** în urma nerespectării obligațiilor prevăzute în contractul de credit nebancar nr. 8331 din 23 februarie 2021, cu anexa nr. 3 de restructurare a graficului din 14 septembrie 2022; *și* garantate prin contractele de fidejusiune nr. 8331-1, 8331-2 din 23 februarie 2021 și contractele de fidejusiune nr. 8331 – 4 și 8331 - 5 din 7 februarie 2023, având următoarele componente:

- *(a) soldul creditului – 139.400, 40 de lei; (b) dobânda – 14.093,70 de lei; (c) comision pentru deservirea tranșelor amânate – 12.665,05 de lei.*

4. *Respinge* restul sumelor cerute de reclamant,

   - *cu titlu de penalitate, dobânda și penalitatea restructurate conform anexei nr. 3,* ca efect al punctului 2 din dispozitiv;
   - cu titlu de comision administrativ (penalitate punitivă), deoarece reclamantul nu trebuia doar să introducă în contractul dreptul de a cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) în mărime de 3.000 de lei, ci era obligat să probeze, după regula generală, existența și întinderea prejudiciului (cheltuielile indicate în punctul 2.9 din contract);
   - cu titlu de comision de adresare în instanță (penalitate punitivă), deoarece reclamantul nu trebuia doar să introducă în contractul dreptul de a cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) în mărime de 20.243,98 de lei, ci era obligat să probeze, după regula generală, existența și întinderea prejudiciului în acord cu art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă (cheltuielile de asistență juridică).

5. *Hotărăște că* pârâții, Societatea cu Răspundere Limitată „GACAUTORENT", Gheorghe BULBAȘ, Raisa BULBAȘ, Vadim BULBAȘ și Societatea cu Răspundere Limitată „BVG SOLUTION PRO" trebuie să plătească *în solidar* reclamantului Organizația de Creditare Nebancară „INVEST - CREDIT" S.R.L. suma bănească în mărime de **4.984,77 (patru mii nouă sute optzeci și patru, 77) de lei,** în ceea ce privește taxa de stat *calculată* proporțional pretențiilor admise mai sus. Restul sumei *se respinge.*

6. Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.

7. Hotărârea va deveni definitivă în condițiile art. 254 din Codul de procedură civilă.

Hotărârea judecătorească integrală este pusă la dispoziția participanților la proces, prin remiterea acesteia la domiciliul/sediul lor cunoscut de către instanța judecătorească și prin plasarea pe pagina web – „https://jun.instante.justice.md/”, în ordinea prevăzută de legea procedural civilă.

Constantin CHILIAN
judecător